

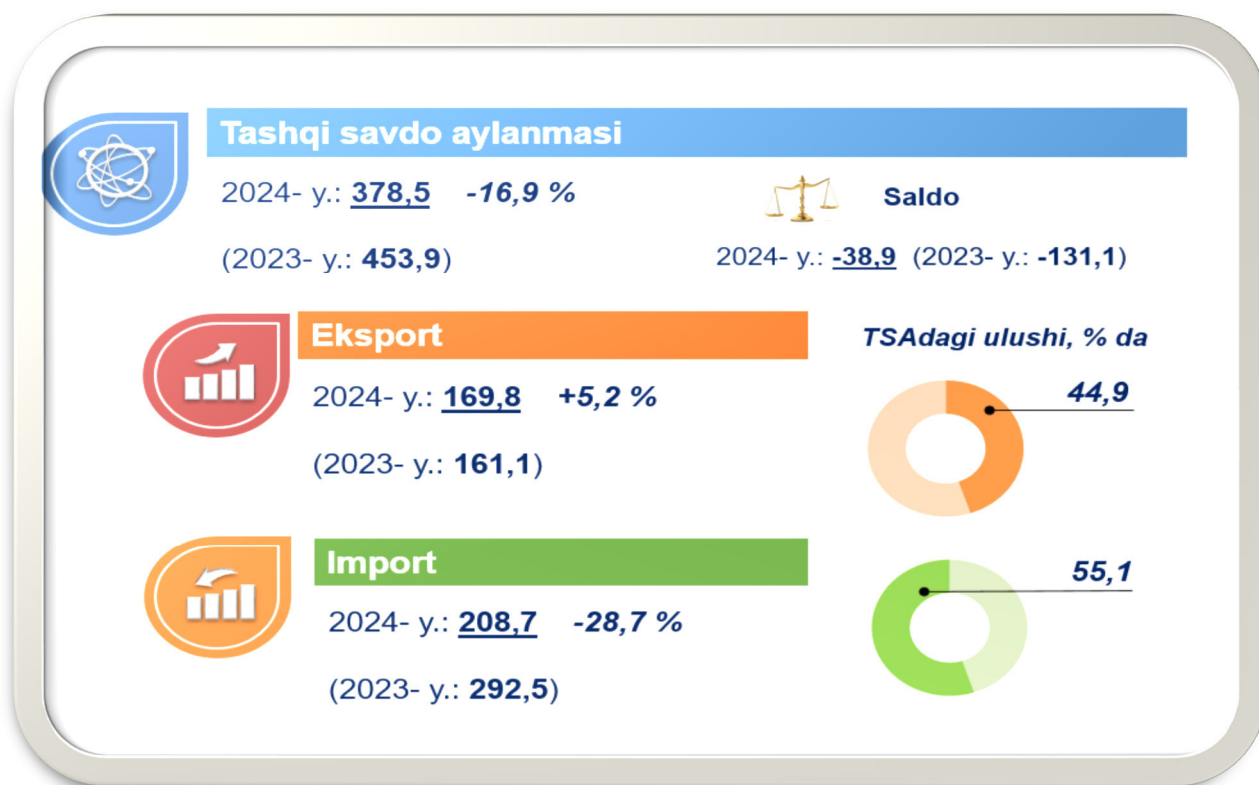
XI. TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o‘shishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko‘proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo‘ladi.

Viloyatda bu borada so‘nggi yillarda eksportni rag‘batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta‘minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024- yil yanvar-iyun oylarida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 378,5 mln. AQSH dollariga yetdi va 2023- yilning yanvar-iyun oylariga nisbatan 75,5 mln. AQSH dollariga yoki 16,6 % ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish

(eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi 169,8 mln. AQSH dollariga (2023- yilning yanvar-iyun oyiga nisbatan 5,2 % ga ko‘paydi) va import hajmi 208,7 mln. AQSH dollariga (28,7 % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida 38,9 mln. AQSH dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

**XORAZM VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA
ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR**
(2024- yil yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

<p>Rossiya</p> <p>TSA – 97 497,1</p> <p>Eksport: 41 961,7 Import: 55 535,4</p> <p> 25,8 %</p>	<p>Pokiston</p> <p>TSA – 48 380,5</p> <p>Eksport: 47 901,3 Import: 479,2</p> <p> 12,8 %</p>	<p>Braziliya</p> <p>TSA – 46 161,1</p> <p>Eksport: 3,0 Import: 46 158,2</p> <p> 12,2 %</p>	<p>XXR</p> <p>TSA – 35 328,8</p> <p>Eksport: 7 896,4 Import: 27 432,4</p> <p> 9,3 %</p>	<p>Turkiya</p> <p>TSA – 24 994,3</p> <p>Eksport: 16 289,4 Import: 8 704,8</p> <p> 6,6 %</p>
<p>Islandiya</p> <p>TSA – 22 526,8</p> <p>Eksport: 0,3 Import: 22 526,5</p> <p> 6,0 %</p>	<p>Qozog‘iston</p> <p>TSA – 20 518,3</p> <p>Eksport: 17 706,3 Import: 2 812,0</p> <p> 5,4 %</p>	<p>Eron</p> <p>TSA – 15 349,4</p> <p>Eksport: 7 148,4 Import: 8 201,0</p> <p> 4,1 %</p>	<p>Afg‘oniston</p> <p>TSA – 14 322,6</p> <p>Eksport: 14 322,6 Import: 0,0</p> <p> 3,8 %</p>	<p>Germaniya</p> <p>TSA – 13 836,7</p> <p>Eksport: 519,5 Import: 13 317,3</p> <p> 3,7 %</p>

Xorazm viloyati jahonning **130** mamlakati bilan tashqi savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Rossiyada (25,8 %), Pokistonda (12,8 %), Braziliyada (12,2 %), XXRda (9,3 %), Turkiyada (6,6 %) va Islandiyada (6,0 %) qayd etilgan.

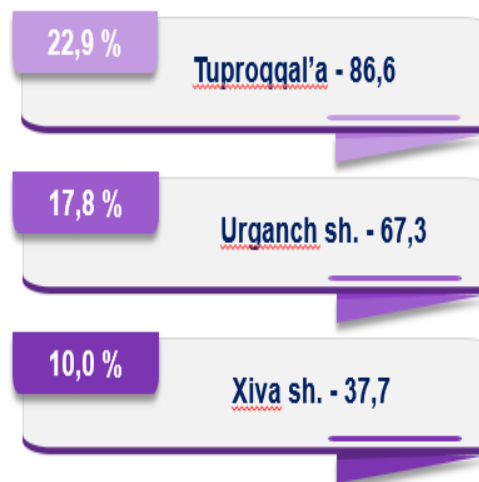
XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024- yil yanvar-iyun)

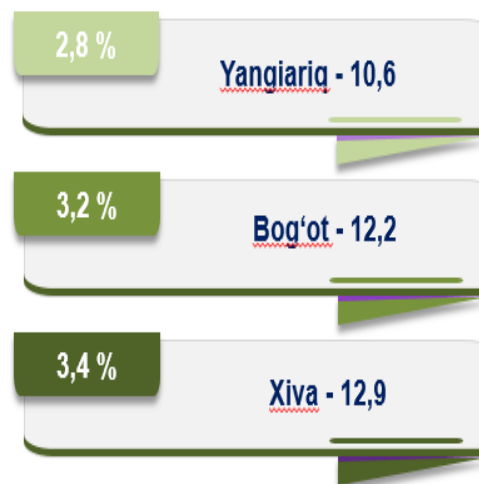
Hududlar	Hajm mln. AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Xorazm viloyati	191,5	94,3	100,0
Urganch sh.	67,3	88,2	17,9
Xiva sh.	37,7	2.5 m.	10,0
Bog'ot	12,2	62,1	3,2
Gurlan	15,8	89,9	4,2
Qo'shko'pir	15,4	72,8	4,1
Urganch	24,5	90,9	6,5
Hazorasp	16,1	53,1	4,3
Tuproqqal'a	86,6	71,3	23,0
Xonqa	26,0	83,1	6,9
Xiva	12,9	104,3	3,4
Shovot	32,8	90,9	8,7
Yangiariq	10,6	37,0	2,8
Yangibozor	18,9	114,5	5,0

(2024- yil yanvar-iyun,
mln. AQSH doll.)*

Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollari

Eng quyi hajm,
mln. AQSH dollari

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushga Tuproqqal'a tumani 22,9 % ulush yoki 86,6 mln. AQSH dollari, eng quyi ulushga esa Yangiariq tumani 2,8 % ulush yoki 10,6 mln. AQSH dollari bilan ega bo'ldi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo'yicha taqsimlanmagan.

XORAZM VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari)

Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
Rossiya	72 231,3	72 866,6	97 497,1
<i>Eksport</i>	40 746,9	40 463,8	41 961,7
<i>Import</i>	31 484,4	32 402,8	55 535,4
Pokiston	3 588,8	35 192,3	48 380,5
<i>Eksport</i>	3 445,8	34 936,4	47 901,3
<i>Import</i>	143,0	255,9	479,2
Braziliya	77 793,9	95 342,8	46 161,1
<i>Eksport</i>	0,3	1,0	3,0
<i>Import</i>	77 793,6	95 341,8	46 158,1
XXR	53 587,3	57 120,8	35 328,8
<i>Eksport</i>	5 846,2	5 133,8	7 896,4
<i>Import</i>	47 741,0	51 987,0	27 432,4
Turkiya	78 389,5	34 070,6	24 994,3
<i>Eksport</i>	18 931,1	8 963,4	16 289,4
<i>Import</i>	59 458,4	25 107,3	8 704,5
Islandiya	0,3	1,1	22 526,8
<i>Eksport</i>	0,0	1,1	0,3
<i>Import</i>	0,0	0,0	22 526,5
Qozog‘iston	34 247,0	17 138,3	20 518,3
<i>Eksport</i>	25 188,8	10 951,5	17 706,3
<i>Import</i>	9 058,2	6 186,7	2 812,0
Eron	3 153,0	11 102,4	15 349,4
<i>Eksport</i>	1 556,6	5 104,0	7 148,4
<i>Import</i>	1 596,4	5 998,4	8 201,0
Afg‘oniston	1 548,4	223,6	14 322,6
<i>Eksport</i>	1 548,4	223,6	14 322,6
<i>Import</i>	0,0	0,0	0,0
Germaniya	5 246,8	19 626,2	13 836,7
<i>Eksport</i>	1 421,2	485,1	519,5
<i>Import</i>	3 825,6	19 141,1	13 317,3
Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
Belarus	2 225,6	13 260,4	10 906,2
<i>Eksport</i>	1 065,8	1 362,9	2 603,2
<i>Import</i>	1 159,7	11 897,5	8 303,0

Turkmaniston	5 000,9	5 696,6	5 326,6
<i>Eksport</i>	2 555,2	1 685,1	1 383,3
<i>Import</i>	3 445,7	4 011,5	3 943,3
Iroq	428,5	1 379,5	3 313,4
<i>Eksport</i>	428,5	1 379,5	3 313,4
<i>Import</i>	0,0	0,0	0,0
Litva	1 670,9	3 963,1	3 147,9
<i>Eksport</i>	49,1	870,6	154,0
<i>Import</i>	1 621,8	3 092,5	2 993,9
Hindiston	1 233,1	1 671,8	1 255,5
<i>Eksport</i>	118,2	816,0	530,6
<i>Import</i>	1 114,9	855,8	724,9
Tojikiston	1 438,5	13 284,0	1 246,2
<i>Eksport</i>	1 218,7	13 273,2	1 246,2
<i>Import</i>	219,8	10,8	0,0
BAA	401,8	4 171,5	1 178,7
<i>Eksport</i>	349,8	168,3	715,8
<i>Import</i>	52,0	4 003,2	462,9
Niderlandiya	55,6	630,8	1 039,4
<i>Eksport</i>	1,0	4,8	7,5
<i>Import</i>	54,6	626,0	1 031,8
Koreya Respublikasi	2 149,2	4 746,3	993,9
<i>Eksport</i>	193,6	2 412,9	27,0
<i>Import</i>	1 955,7	2 333,4	966,9
Italiya	151,3	1 800,2	947,5
<i>Eksport</i>	8,1	105,9	350,8
<i>Import</i>	143,2	1 694,3	596,7

Viloyatning MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-iyun oyi holatiga ko'ra, 137,9 mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 66,6 mln. AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import 71,3 mln. AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

**XORAZM VILOYATINING
MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY
TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI**
(2024- yil yanvar-iyun, ulushi, % da)

Viloyatning MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (25,8 %), Qozog'iston (5,4 %) hamda Belarus (2,9 %) davlatlari bilan qayd etildi.

XORAZM VILOYATI EKSPORTI

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu o'z navbatida ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida eksportyorlar soni 137 taga yetdi va ular tomonidan 140,5 mln. AQSH dollari qiymatidagi (2023- yilning mos davriga nisbatan 5,2 % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST* BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-iyun, ulushi % da)

O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (**keyingi o'rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinlarda – XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

XORAZM VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI

(yanvar-iyun, yillar kesimida)

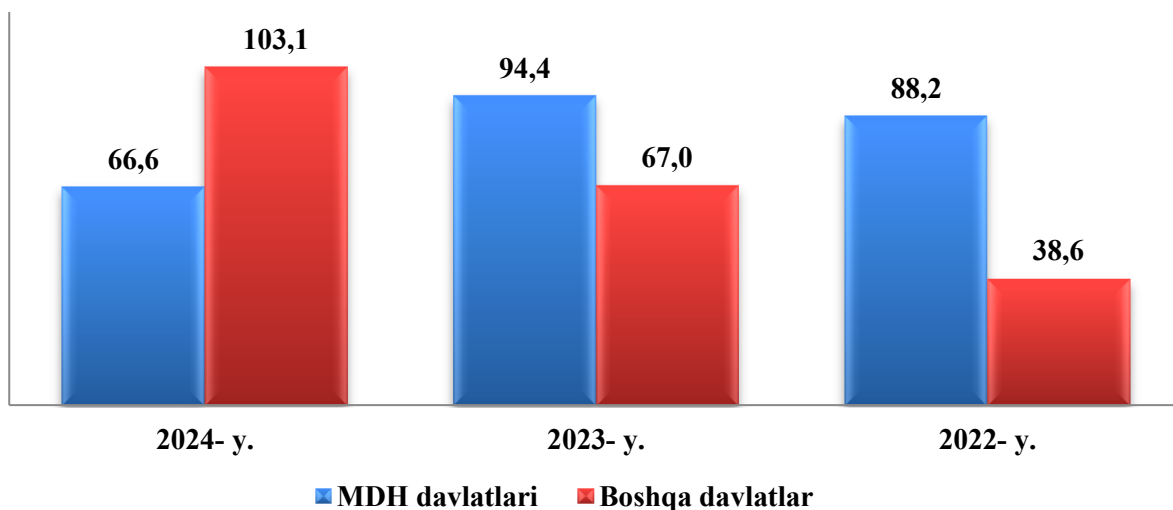
XSST tarkibi	Mln. AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Jami eksport	135258,3	140489,6	132,6	103,9	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	64 168,4	90 147,1	167,1	140,5	39,8	53,1
Ichimliklar va tamaki	678,4	357,6	282,6 m.	52,7	0,4	0,2
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	2 289,0	1 664,2	99,4	72,7	1,4	1,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1 661,7	2 050,4	88,7	123,4	1,0	1,2
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		528,8	-	-	-	0,3
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	1 259,8	452,0	3,3 m.	35,9	0,8	0,3
Sanoat tovarlari	62 717,6	62 004,2	105,7	98,9	38,9	36,5
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	386,6	234,0	2,6 m.	60,5	0,2	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	22 838,0	5 833,1	160,7	25,5	14,1	3,4
Xizmatlar	5 412,7	6 501,5	61,3	120,1	3,4	3,8

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 96,2 % ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (53,1 %), sanoat tovarlari (36,5 %) va turli xil tayyor buyumlar (3,4 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-iyun, ming. AQSH dollari, ulushi, % da)

2024- yilning yanvar-iyun oyida MDH mamlakatlariga eksportning ulushi o'tgan yilning mos davriga nisbatan 29,4 % ga kamaygan.

2024- yil yanvar-iyun oyida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Pokiston, Rossiya, Qozog'iston, Turkiya, Afg'oniston, XXR va Eron kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 90,3 % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI

(2024- yil yanvar-iyun, % da)

**XORAZM VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA
AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI
VA O'SISH SUR'ATLARI**

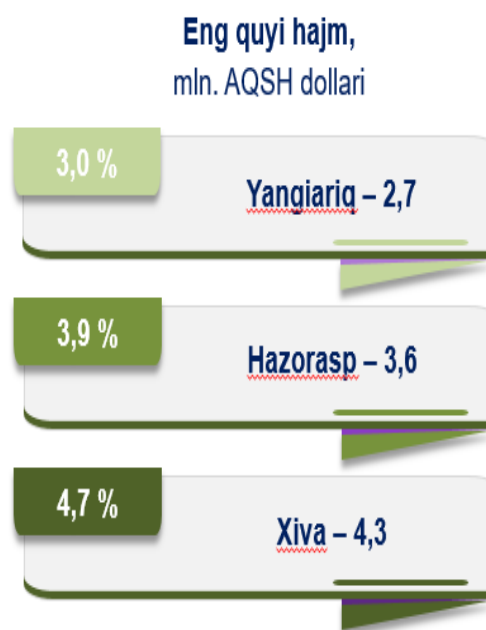
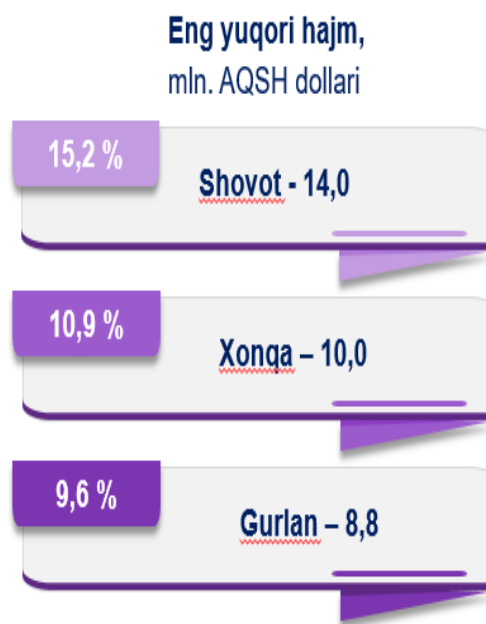
(yanvar-iyun)

Davlatlar	ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Egallab turgan o'rni	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Pokiston	34 936,4	47 901,3	10,1 m.	137,1	2	1
Rossiya	40 463,8	41 961,7	99,3	103,7	1	2
Qozog'iston	10 951,5	17 706,3	43,5	161,7	5	3
Turkiya	8 963,4	16 289,4	47,3	181,7	6	4
Afg'oniston	223,6	14 322,6	14,4	64,0 m.	22	5
Xitoy	5 133,8	7 896,4	87,8	153,8	7	6
Eron	5 104,0	7 148,4	3,3 m.	140,1	8	7
Iroq	1 379,5	3 313,4	3,2 m.	2,4 m.	12	8
Belarus	1 362,9	2 603,2	127,9	191,0	13	9
Turkmaniston	1 685,1	1 383,3	65,9	82,1	11	10
Tojikiston	13 273,2	1 246,2	10,9 m.	9,4	4	11
BAA	168,3	715,8	48,1	4,2 m.	24	12
Qirg'iz Respublikasi	25 988,4	675,8	164,6	2,6	3	13
Hindiston	816,0	530,6	6,9 m.	65,0	16	14
Germaniya	485,1	519,5	34,1	107,1	19	15
Ozarbajjon	265,2	470,9	53,5	177,6	21	16
AQSh	542,4	465,0	5,3 m.	85,7	18	17
Ukraina	184,8	428,4	19,8	2,3 m.	23	18
Polsha	2 734,7	404,2	5,6 m.	14,8	9	19
Italiya	105,9	350,8	13,1 m.	3,3 m.	27	20

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

(2024- yil yanvar-iyun, mln.AQSH doll)*

Shahar va tumanlar	Hajm mln. AQSH dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Xorazm viloyati	92,1	130,3	100,0
Urganch sh.	7,8	100,7	8,5
Xiva sh.	4,4	117,9	4,8
Bog'ot	6,9	89,6	7,5
Gurlan	8,8	186,4	9,6
Qo'shko'pir	6,0	5,5 m.	6,5
Urganch	7,5	151,5	8,1
Hazorasp	3,6	103,6	3,9
Tuproqqal'a	6,5	2,8 m.	7,1
Xonqa	10,0	113,6	10,9
Xiva	4,3	115,1	4,7
Shovot	14,0	163,6	15,2
Yangiariq	2,7	41,3	3,0
Yangibozor	8,9	129,4	9,7

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Shovot tumani 15,2 % bilan 14,0 mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Yangiariq tumani 3,0 % bilan 2,7 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

* Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo‘jaligi va bog‘dorchilikni rivojlantirishga katta e‘tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-iyun oyida 99,7 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo‘lib, ushbu ko‘rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 157,5 foizga yoki 36,4 ming tonnaga ko‘paydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (51,7 %), Afg‘oniston (18,3 %), Rossiya (12,2 %) hamda Qozog‘iston (10,6 %) davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

2024- yil yanvar-iyun oyida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo‘lgan 76,9 mln. AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko‘rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 35,5 foizga ko‘paydi va jami eksportdagi ulushi 45,3 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-iyun, ming AQSH dollari, ulushi qiymatga nisbatan)

<p>Dukkakli sabzavotlar</p> <p>49 929,1 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>11 473,7 <i>tonna</i></p> <p>64,9 %</p>	<p>Karam</p> <p>5 415,0 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>24 628,0 <i>tonna</i></p> <p>7,0 %</p>	<p>Pomidor</p> <p>2 512,1 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>2 460,9 <i>tonna</i></p> <p>3,3 %</p>	<p>Piyoz va sarimsoq</p> <p>4 490,8 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>24 478,4 <i>tonna</i></p> <p>5,8 %</p>
<p>Sabzi</p> <p>2 434,4 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>10 439,9 <i>tonna</i></p> <p>3,2 %</p>	<p>Uzum</p> <p>1 237,8 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>1 248,2 <i>tonna</i></p> <p>1,6 %</p>	<p>Bodring</p> <p>467,3 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>618,5 <i>tonna</i></p> <p>0,6 %</p>	<p>Xurmo</p> <p>234,8 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>476,8 <i>tonna</i></p> <p>0,3 %</p>
<p>Sitrus mevalar</p> <p>218,6 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>198,9 <i>tonna</i></p> <p>0,3 %</p>	<p>Qovun-tarvuz</p> <p>2 728,9 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>15 224,4 <i>tonna</i></p> <p>3,5 %</p>	<p>Boshqa sabzavotlar</p> <p>2 252,5 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>3 624,2 <i>tonna</i></p> <p>2,9 %</p>	<p>Boshqa mevalar</p> <p>5 007,6 <i>ming AQSH dollari</i></p> <p>4 855,1 <i>tonna</i></p> <p>6,5 %</p>

**MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING
EKSPORT GEOGRAFIYASI**
(2024- yil yanvar-iyun)

Davlatlar	Tonna (birlikda)	ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
Pokiston	8 756,0	36 189,2	47,0
Qozog‘iston	63 522,0	15 258,0	19,8
Afg‘oniston	2 846,6	13 006,3	16,9
Rossiya	18 228,2	8 312,6	10,8
Iroq	2 534,6	1 854,4	2,4
BAA	2 000,1	678,8	0,9
Eron	480,0	640,6	0,8
Ukraina	374,9	291,5	0,4
Polsha	207,2	176,5	0,2
Turkmaniston	136,7	147,2	0,2
Turkiya	109,0	144,5	0,2
boshqa davlatlar	531,9	229,3	0,3

* qiymat ifodasidan

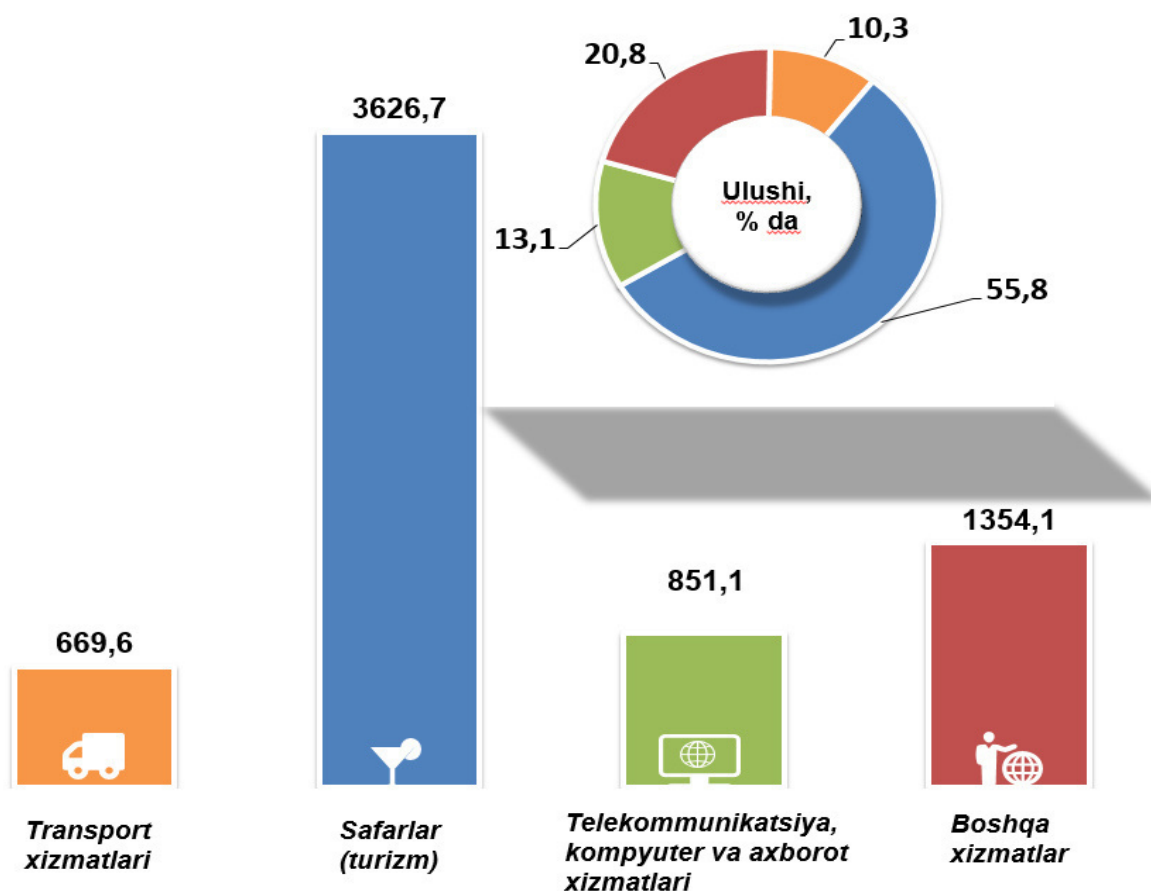
2024- yil yanvar-iyun oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Pokistonga to‘g‘ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **52,1** % ni), bu ko‘rsatkich Qozog‘iston eksport hajmidan **2,4** martaga ko‘p.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o‘z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o‘z o‘rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-iyun, ming AQSH doll.)

Xizmatlar eksporti hajmi 6 501,5 ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 3,2 % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 20,1 % ga ko‘paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (turizm) (55,8 %), transport (10,3 %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot (13,1 %) va boshqa tadbirkorlik bilan bog‘liq xizmatlar (20,8 %) hissasiga to‘g‘ri kelgan.

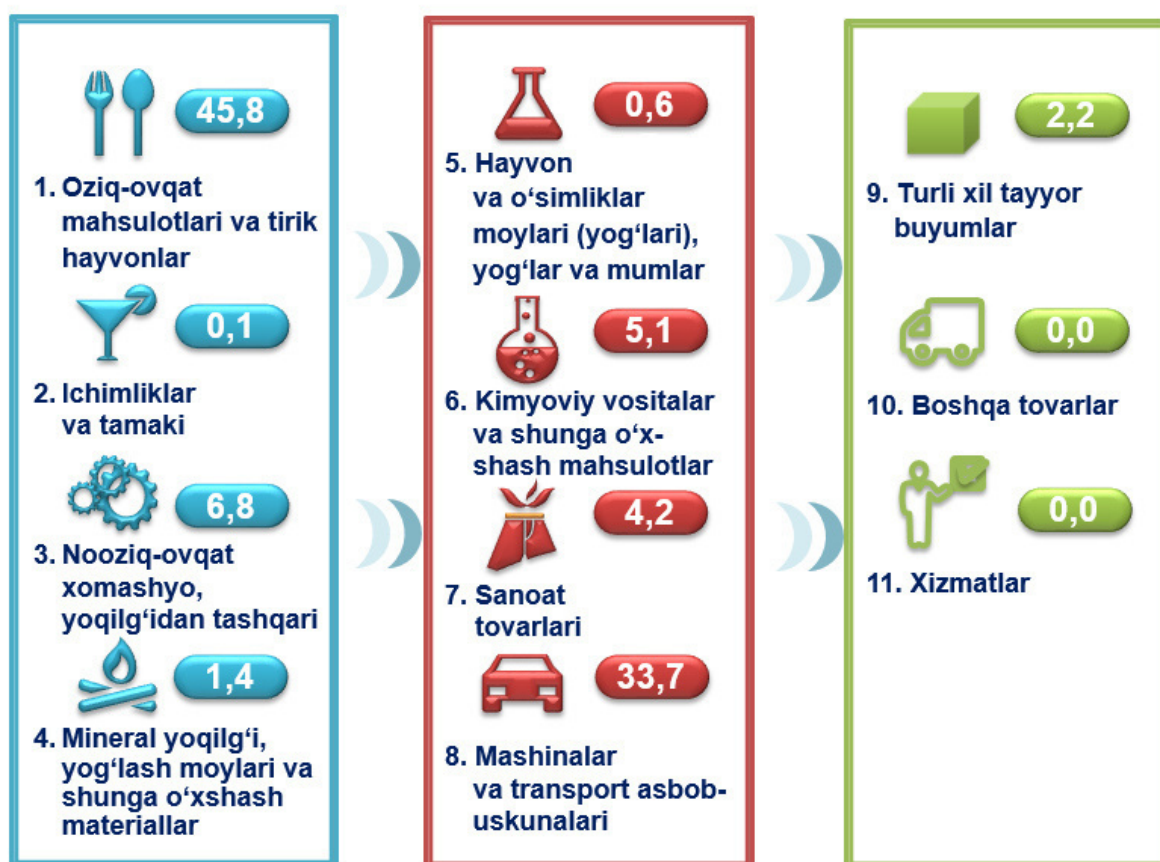

XORAZM VILOYATINING IMPORTI

2024- yilning yanvar-iyun oyida import hajmi 208,7 mln. AQSH dollarini va 2023- yilning mos davriga nisbatan 71,3 % ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (45,8 %), mashinalar va transport asbob-uskunalari (33,7 %) hamda nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (6,8 %) hisobiga to'g'ri keldi

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-iyun, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2024- yilning yanvar-iyun oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan **83,8** mln. AQSH dollariga kamaydi va **208,7** mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

XORAZM VILOYATINING XSST BO‘YICHA IMPORTI TARKIBI

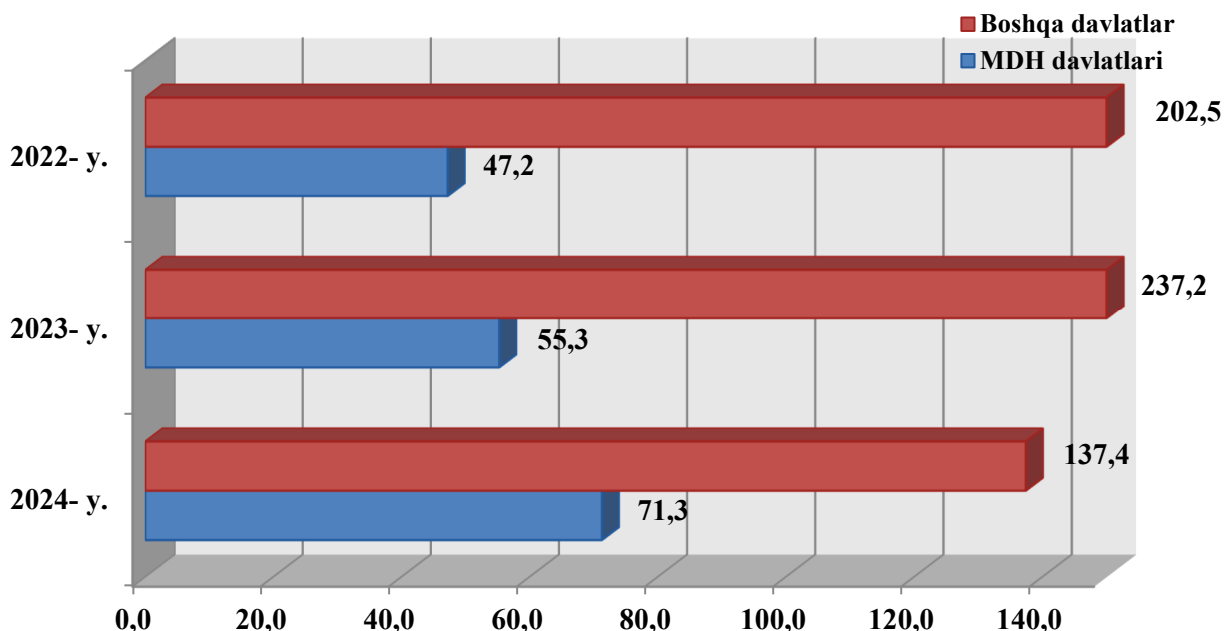
(yanvar-iyun, yillar kesimida)

XSST tarkibi	mln. AQSH dollari		O‘shish sur‘ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024
Jami import	292 506,3	208 684,0	117,1	71,3	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	107 387,7	95 546,7	129,7	89,0	36,7	45,8
Ichimliklar va tamaki	50,6	180,0	56,2	355,7	0,0	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	23 054,7	14 159,1	134,7	61,4	7,9	6,8
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	5 780,9	2 849,6	194,5	49,3	2,0	1,4
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	1 617,9	1 352,4	126,7	83,6	0,6	0,6
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	11 304,0	10 740,0	84,5	95,0	3,9	5,1
Sanoat tovarlari	14 913,5	8 853,5	73,8	59,4	5,1	4,2
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	120 717,9	70 395,7	120,0	58,3	41,3	33,7
Turli xil tayyor buyumlar	7 679,1	4 607,0	68,1	60,0	2,6	2,2

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-iyun, mln. AQSH dollari, ulushi, % da)

2024- yil yanvar-iyun oylari natijalariga ko‘ra, MDH mamlakatlaridan import ulushi **34,2 %**ni tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan **29,0 %**ga ko‘paydi.

2024- yil yanvar-iyun oylarida Xorazm viloyati **55** ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Rossiya, Braziliya, XXR, Islandiya, Germaniya, Turkiya va Belarus) jami importning **87,2 %** ini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI

(2024- yil yanvar-iyun, % da)

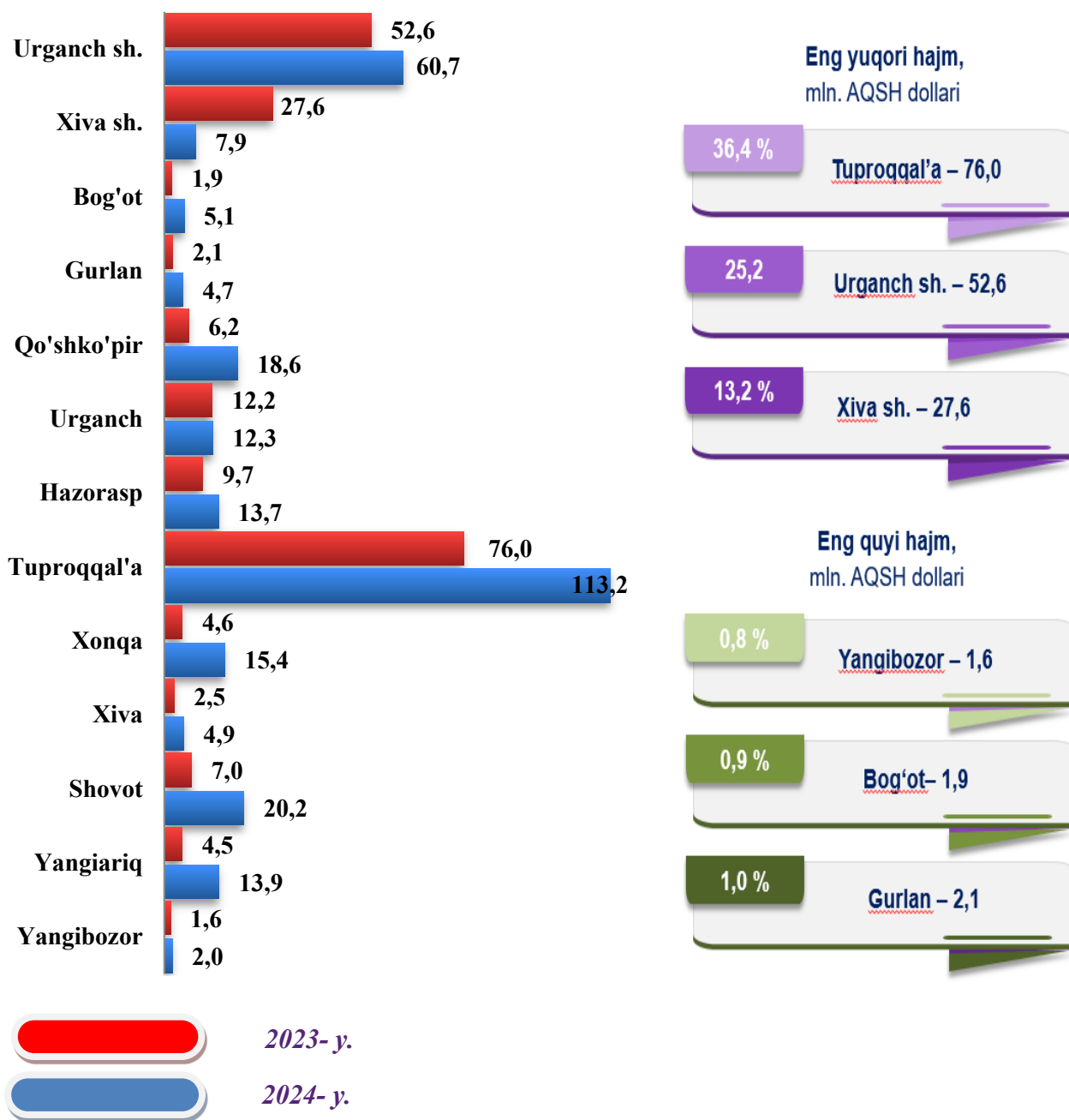

XORAZM VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI

(yanvar-iyun)

Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Rossiya	32 402,8	55 535,4	102,9	133,8	3	1
Braziliya	95 341,8	46 158,2	122,6	48,4	1	2
Xitoy	51 987,0	27 432,4	108,9	61,8	2	3
Islandiya	-	22 526,5	-	-	-	4
Germaniya	19 141,1	13 317,3	5,0 m.	70,5	5	5
Turkiya	25 107,3	8 704,8	42,2	73,4	4	6
Belarus	11 897,5	8 303,0	10,2 m.	82,2	6	7
Eron	5 998,4	8 201,0	3,8 m.	138,3	8	8
Turkmaniston	4 011,5	3 943,3	116,4	93,5	11	9
Litva	3 092,5	2 993,9	190,7	79,4	16	10
Qozog'iston	6 186,7	2 812,0	68,3	119,7	7	11
Niderlandiya	625,9	1 031,8	11,5 m.	164,8	25	12
Koreya Respublikasi	2 333,4	966,9	119,3	20,9	17	13
Hindiston	855,8	724,9	76,8	75,1	23	14
Ispaniya	89,1	597,9	78,3	5,9 m.	33	15
Italiya	1 694,3	596,7	11,8 m.	52,6	18	16
Finlyandiya	3 748,7	506,3	-	13,5	13	17
Pokiston	255,9	479,2	178,9	137,5	29	18
BAA	4 003,2	462,9	77,0 m.	28,3	12	19
Ukraina	580,0	426,8	48,3	111,8	26	20

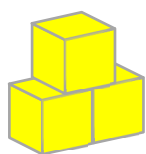
XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI (2024- yil yanvar-iyun)

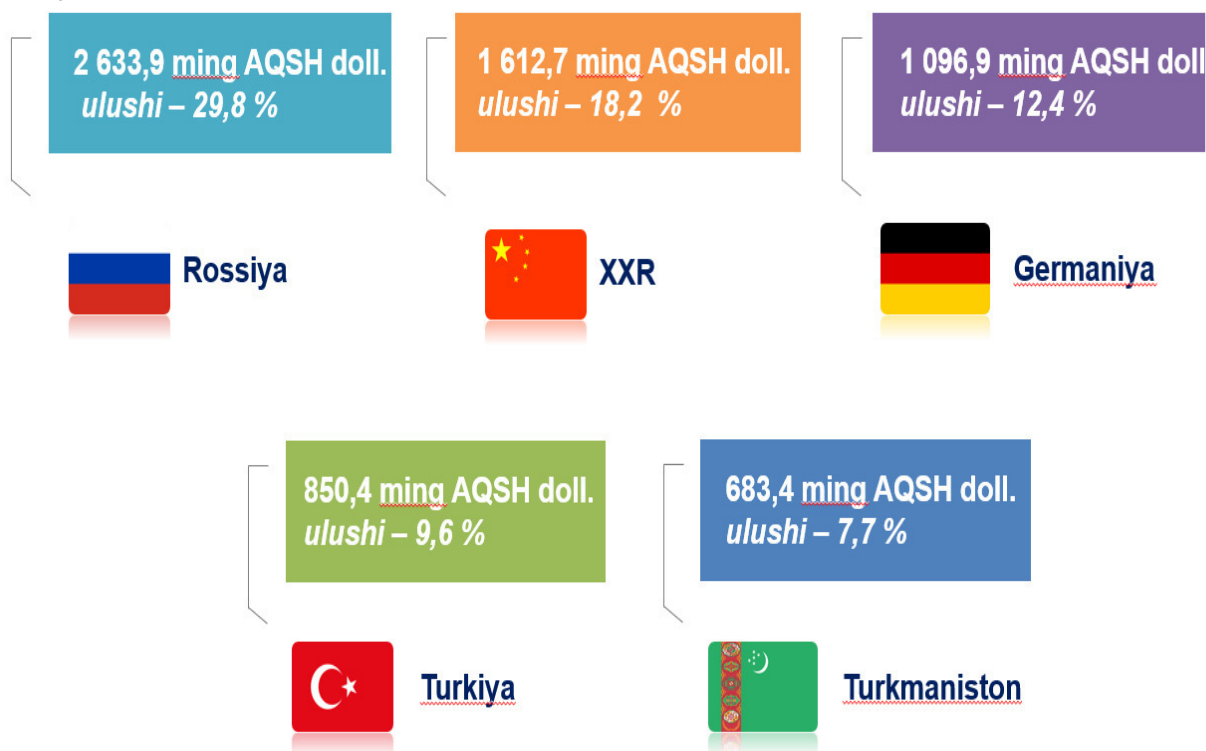
Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Tuproqqal'a tumani 36,4 % bilan 76,0 mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Yangibozor tumani 0,8 % bilan 1,6 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024- yil yanvar-iyun oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi **8,9** mln. AQSH dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan **26,2** % ga kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi **4,2** % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR (2024- yil yanvar-iyun, ulushi, % da)

Sanoat mahsulotlari importi asosan probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari) (2,2 mln. AQSH dollari), to'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar (2,1 mln. AQSH dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (1,4 mln. AQSH dollari), qog'oz, karton va qog'oz xamiri, qog'oz yoki karton mahsulotlari (1,2 mln. AQSH dollari) va boshqalardan tashkil topgan.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Tovarlar eksporti – agar qonunchilikda boshqa tartib ko'zda tutilmagan bo'lsa, tovarlarni O'zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib kirish majburiyatisiz olib chiqish.

Reeksport – xorijiy tovarlar bojxona hududidan olib chiqiladigan bojxona rejimi.

Tovarlar importi – tovarlarni O'zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib chiqish majburiyatisiz olib kirish.

Reimport – bojxona hududidan eksport rejimida olib chiqilgan O'zbekiston Respublikasi tovarlari O'zbekiston Respublikasining Bojxona kodeksida ko'rsatilgan muddatda (olib chiqilgan paytdan boshlab o'n yil ichida) qaytarib olib kiriladigan rejim.

Tashqi savdo aylanmasi – mamlakatning muayyan davrdagi eksport va import qiymatlari summasi.

Tovarlar kelib chiqqan mamlakat – tovar to'liq ishlab chiqarilgan yoki yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat (tovar yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat "Bojxona tarifi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi qonunining 26- moddasiga asosan aniqlanadi).

Tovarlarning belgilangan manzili – yuklab jo'natish paytida tovar yetkazib berilishi belgilangan mamlakat sifatida ma'lum bo'lgan mamlakat.

Tovarlarning statistik qiymati – shartnoma valyutasidan qat'i nazar yagona bazisga keltirilgan shartnoma bo'yicha tovarlar qiymati.

Xizmatlar (ishlar) eksporti — O'zbekiston Respublikasining rezidentlari tomonidan norezidentlarga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat'i nazar, ko'rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

Xizmatlar (ishlar) importi — norezidentlar tomonidan O'zbekiston Respublikasi rezidentlariga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat'i nazar, ko'rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

***Ma'lumot uchun:** O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.*